

รายงานสรุปการพัฒนาบุคลากรในสังกัดด้วยวิธีการ Coaching ครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๖๗

โดย กุลวดี สุทธาวาส

ผู้เชี่ยวชาญด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน เขต ๑๐

วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่องที่ ๑ การอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่สูงในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในหลักการของ
การอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่สูง
ที่เหมาะสมในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ข้อมูลปี 2566)

พื้นที่รวมทั้งหมด
68,682,958 ไร่
ร้อยละ 22 ของพื้นที่ประเทศไทย
คือ 'ป่าอนุรักษ์'

โลโก้หรือชื่อของคุณที่นี่

3

ประเภทป่าอนุรักษ์ไทย

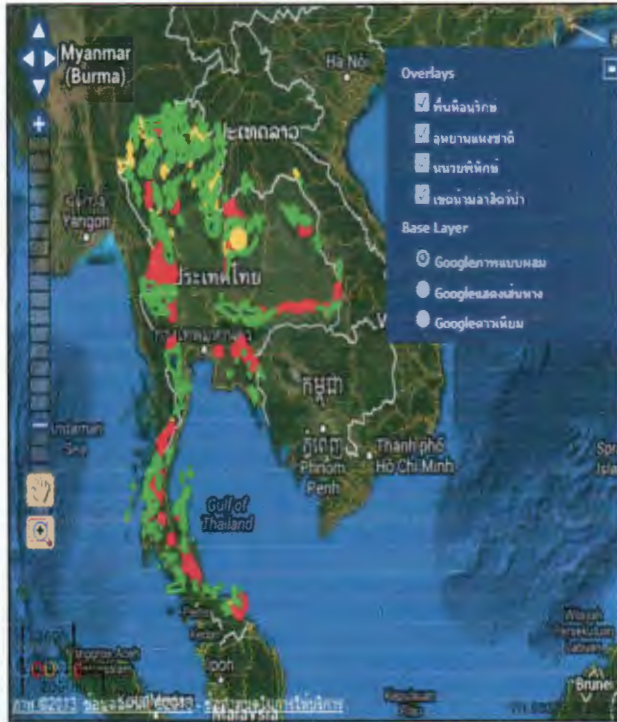
	อุทยานแห่งชาติ	วนอุทยาน	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	สวนพฤกษศาสตร์	สวนรุกขชาติ
ลักษณะ	พื้นที่คุ้มครองสภาพธรรมชาติหรือธรรมชาติที่มีความโดดเด่นหรือวิจิตรพิสดาร	พื้นที่ที่มีความโดดเด่นหรือวิจิตรพิสดาร	พื้นที่ที่อนุรักษ์สัตว์ป่าและพืชพรรณที่หายากหรือมีคุณค่าทางวิทยาศาสตร์	พื้นที่ที่กรมการป่าไม้กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสัตว์ป่าและพืชพรรณที่หายากหรือมีคุณค่าทางวิทยาศาสตร์	สวนที่รวบรวมพันธุ์ไม้หายากและไม้ประดับจากต่างประเทศมาปลูกไว้เพื่อการศึกษา	รวบรวมพันธุ์ไม้หายากที่หายากหรือมีคุณค่าทางวิทยาศาสตร์และปลูกไว้เพื่อการศึกษา
ขนาดพื้นที่	พื้นที่ 10 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป	พื้นที่ประมาณ 500-5,000 ไร่	พื้นที่ที่กรมการป่าไม้กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสัตว์ป่าและพืชพรรณที่หายากหรือมีคุณค่าทางวิทยาศาสตร์	พื้นที่ที่กรมการป่าไม้กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสัตว์ป่าและพืชพรรณที่หายากหรือมีคุณค่าทางวิทยาศาสตร์	ไม่กำหนด	พื้นที่ที่กรมการป่าไม้กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสัตว์ป่าและพืชพรรณที่หายากหรือมีคุณค่าทางวิทยาศาสตร์
กฎหมาย	พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ	ไม่มีกฎหมายบังคับใช้ชัดเจน แต่ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้	มาตรา 33 พระราชบัญญัติสวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535	มาตรา 42 พระราชบัญญัติสวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535	ไม่มีกฎหมายบังคับใช้ชัดเจน แต่ใช้ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้	ไม่มีกฎหมายบังคับใช้ชัดเจน แต่ใช้ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้

4

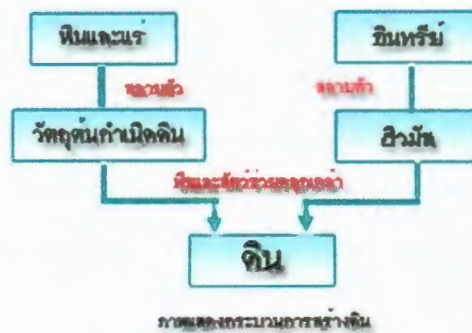
พื้นที่สูง (highland area) ตามความหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หมายถึง พื้นที่ที่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 700 เมตรขึ้นไปและมีความลาดชันเกิน 20 องศา เนื่องจากเป็น สภาพพื้นที่ที่สูงกว่า 700 เมตรจากระดับน้ำทะเลจะเริ่มเป็นจุดเปลี่ยนโค้งหงาย (convex) เป็นโค้ง ค่ำ (concave) ประกอบกับสวนใหญ่มีความลาดชันสูงกว่า 35% แทบทั้งสิ้น มักจะมีหิน โผล่ (rock outcrop) ดินร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุมากและง่ายต่อการพังทลาย (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2524)

พื้นที่สูงในความหมายของนักการจัดการลุ่มน้ำ หมายถึง พื้นที่ที่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 800 เมตรขึ้นไป เนื่องจากเป็นรอยต่อของสังคมพืชป่า (ecotone หรือ transition Zone) จะมี การเปลี่ยนแปลงจากป่าผลัดใบไปเป็นป่าไม่ผลัดใบ (ริชา, 2537)

กระบวนการกำเนิดดิน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการกำเนิดดินนั้น มีอยู่มากมาย แต่ที่มีความสำคัญต่อลักษณะและสมบัติต่างๆ ของดิน นั้น มีอยู่ 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ภูมิอากาศ วัตถุดิบกำเนิดดิน สภาพพื้นที่ สิ่งมีชีวิต และเวลา

ปัจจัยที่ควบคุมชนิดของป่า

ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะปริมาณและการแพร่กระจายของฝน ชนิดของดิน และความสูงจากระดับน้ำทะเล ฯลฯ ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดชนิดของป่าที่แตกต่างกัน

ป่าไม้ในประเทศไทย แบ่งได้ 2 ประเภท (อุทิศ, 2541) คือ

1. ป่าดงดิบหรือป่าไม่ผลัดใบ (Evergreen forest)
  - ได้แก่ป่าดงดิบชื้น (Tropical rain forest)
  - ป่าดงดิบแล้ง (Dry evergreen forest)
  - ป่าดงดิบเขา (Hill evergreen forest)
  - ป่าสนเขา (Coniferous forest)
  - ป่าโกงกาง (Mangrove forest)
  - ป่าพรุน้ำจืด (Swamp forest) ป่าชายหาด (Beach forest)
2. ป่าผลัดใบ (Deciduous forest) ได้แก่
  - ป่าเบญจพรรณ (Mixed deciduous forest)
  - ป่าเต็งรัง (Deciduous dipterocarp forest)
  - ป่าทุ่ง (Savanna)
  - ทุ่งหญ้าเขตร้อน (Tropical grassland)

พืชพรรณธรรมชาติเหล่านี้ เป็นปัจจัยวินิจฉัย ถึงลักษณะของดินหรือชนิดของ

ดินที่พบซึ่งมีตั้งแต่ดินที่มีพัฒนาการน้อยไปจนถึงพัฒนาการสูง และมีลักษณะ

เด่นแตกต่างกันออกไป

กลุ่มชุดดินที่ 62 พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

ลักษณะเด่น

พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษาสำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

สมบัติของดิน

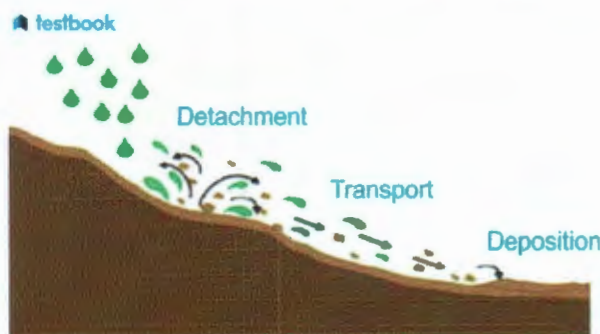
- กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอน มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือหินโผล่กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

โลโก้หรือชื่อของคุณที่นี่

11

การชะล้างพังทลายของดิน

เป็นกระบวนการที่เกิดจากการที่มีแรง ซึ่งอาจเกิดจากน้ำ ลม หรือแรงโน้มถ่วงของโลก มากจะทำให้วัตถุธาตุหรือสารแตกแยกออกจากกัน แล้วเคลื่อนย้ายอนุภาคของดินหรือสารหรือวัตถุธาตุดังกล่าวไปตกตะกอนที่บริเวณอื่นแห่งหนึ่ง

Process of Soil Erosion

โลโก้หรือชื่อของคุณที่นี่

12

ปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการชะล้างพังทลายของดิน

อิทธิพลของลมฟ้า

อากาศ

- อิทธิพลของฝน
- อิทธิพลของการเปลี่ยน

อุณหภูมิ

อิทธิพลของสภาพภูมิ

ประเทศ

- ความลาดเทของพื้นที่
- ความยาวของแนวความลาดเท
- รูปร่างของความลาดเท

ปัจจัยเกี่ยวกับดิน

- ความคงทนต่อการถูกกัดเซาะและเคลื่อนย้าย
- อัตราการซึมน้ำของดิน
- ความลึกของดินชั้นบน

โลโก้หรือชื่อของคุณที่นี่

13

การชะล้างพังทลายของดินในประเทศไทย จะมี 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การชะล้างพังทลายที่พื้นผิวดิน (Sheet erosion) เกิดบนพื้นที่ลาดเทเล็กน้อยและ มีความลาดเทของพื้นที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ

2. การชะล้างพังทลายแบบริ้ว (Rill erosion) เป็นการพังทลายของดินที่เกิดเป็นร่องริ้วเล็กๆ กระจายไปทั่วพื้นที่ ความลึกไม่เกิน 8 เซนติเมตร ทำให้ผิวดินขรุขระ แต่เมื่อมีการไถพรวนร่องริ้วบริเวณนี้ก็จะ หายไป มักเกิดในพื้นที่ที่มีความลาดเทน้อยความลาดเทไม่สม่ำเสมอจนตลอดและตามร่องที่ปลูกพืชตามแนวลาดเท

14

การชะล้างพังทลายของดินในประเทศไทย จะมี 4 ลักษณะ ดังนี้

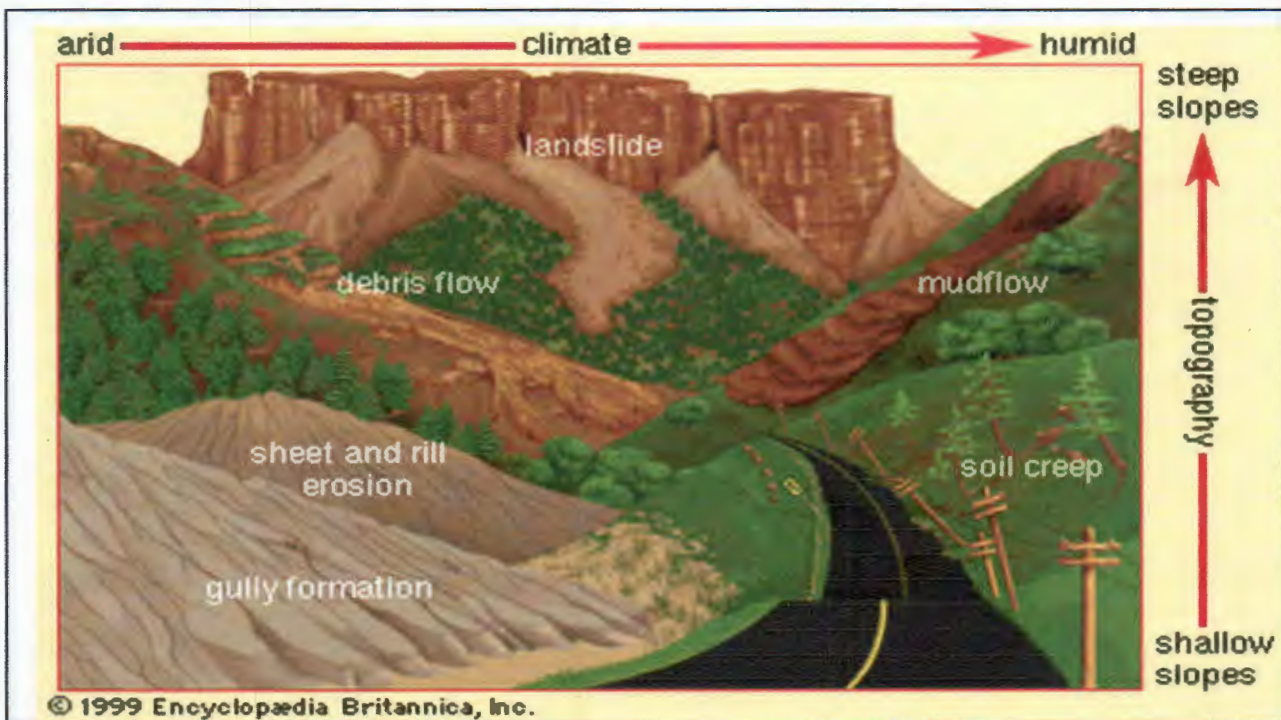
3. การชะล้างพังทลายแบบเป็นแนวร่องขนาดใหญ่ (Gully erosion) เกิดในพื้นที่ที่มีความลาด ไหล่มากและมีระยะของความลาดเหยี่ยว ในพื้นที่ที่เป็นดินทราย จะเกิดการชะล้างพังทลายในลักษณะนี้ได้เร็วมากเมื่อ เกิดฝนตกหนัก

4. การชะล้างพังทลายของดินริมฝั่งแม่น้ำ (Stream erosion) เกิดจากการกัดเซาะของน้ำใน แม่น้ำลำธารหรือแหล่งน้ำต่างๆ ทำให้ดินริมฝั่งแม่น้ำพังทลายและถูกพัดพาไป

15

ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- “การผสมผสานวิธีการป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดิน รวมทั้งวิธีการเก็บกักน้ำและความชุ่มชื้นไว้ในพื้นที่ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และยั่งยืน”

- ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่กรมพัฒนาที่ดินได้พัฒนาและใช้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน จำแนกไว้ เป็น 3 ระบบ คือ

1. ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่สูง คือ พื้นที่ที่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 500 เมตร ขึ้นไป หรือมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 15 ส่วนมากเป็นพื้นที่ต้นน้ำ เป็นที่ป่า หรือพื้นที่ที่กรมพัฒนาที่ดิน จำแนกเป็น SLOPE COMPLEX

2. ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนที่ดอน คือพื้นที่ลาดเชิงเขา มีระดับความสูงต่ำกว่า 500 เมตร จากระดับน้ำทะเล หรือมีความลาดตั้งแต่ร้อยละ 3-15 ส่วนมากใช้ประโยชน์เพื่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชน้ำมัน

3. ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนที่ลุ่ม คือ พื้นที่ที่ต่ำกว่าและต่อเนื่องจากที่ลาดเชิงเขา มีความลาดชันไม่เกินร้อยละ 3 มีน้ำท่วมขังเป็นครั้งคราว ส่วนมากใช้ทำนา ปลูกผัก หรือไร่นาสวนผสม พื้นที่ราบจะมีปัญหาการระบายน้ำซึ่งไหลมาจากที่ดอนที่สมารถรวมในที่ราบ รวมทั้งน้ำฝนและน้ำใต้ดินที่ตกหรือปรากฏ ในพื้นที่นั้นๆ

โลโก้หรือชื่อของคุณที่นี่

17

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่สูง มี 2 มาตรการดังนี้

1. วิธีพืช ใต้ถัก

- การปลูกพืชคลุมดิน

- การปลูกพืชสลับเป็นแถบ / การปลูกพืชตามแนวระดับ / ปลูกหญ้าแฝก

โลโก้หรือชื่อของคุณที่นี่

18

1. วิธีพืช ใต้แก่

- การปลูกพืชปุ๋ยสด

- การใช้วัสดุคลุมดิน

โลโก้หรือชื่อของคุณที่นี่

19

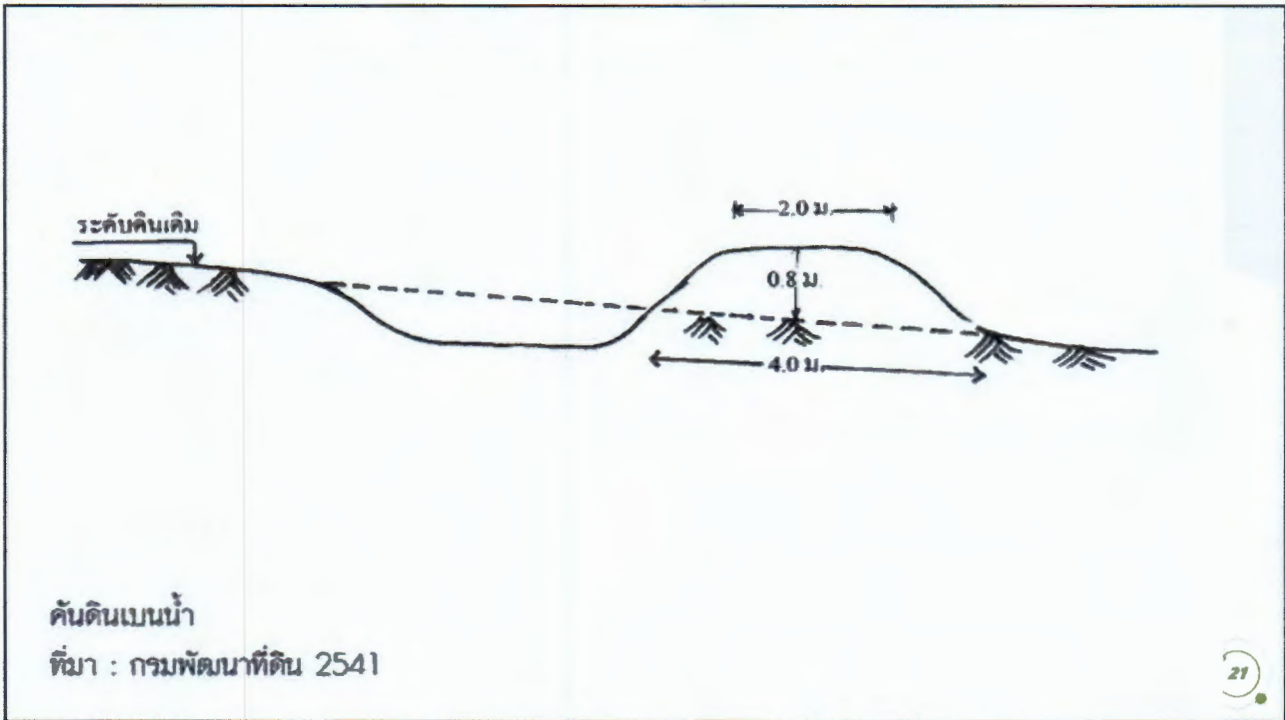
2. วิธีกล ใต้แก่

2.1 คั่นดินเบนน้ำ(Diversion)

เป็นมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่ก่อสร้างขึ้น เพื่อต้องการป้องกันปริมาณน้ำไหลบ่าหน้าดินที่เกิดจากฝนตกในช่วงฤดูฝน และเป็นน้ำไหลบ่าหน้าดินนอกพื้นที่พัฒนาไม่ให้น้ำไหลเข้าในพื้นที่ที่มากัดเซาะผิวดิน และมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ก่อสร้างขึ้นให้ชะรูดเสียหายได้และระบายออกไปยังทางระบายน้ำหรือลำห้วย โดยปลอดภัยที่สุด ดังนั้นคั่นดินเบนน้ำจึงเป็นมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการก่อสร้างในทุกสภาพพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำไหลบ่าหน้าดินไหลเข้ามาสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ที่ดำเนินการพัฒนาได้

โลโก้หรือชื่อของคุณที่นี่

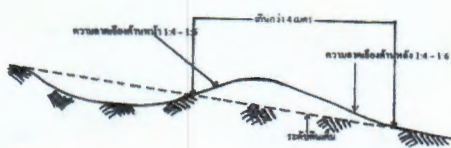
20

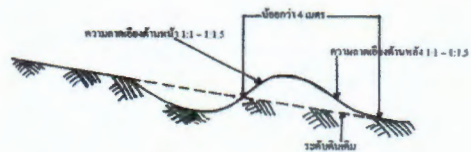
2.1 คันดินกั้นน้ำ

คันดินกั้นน้ำเป็นมาตรการที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในพื้นที่ที่มีความลาดชันไม่เกิน 15 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ซึ่งมีความลาดชันมาก เนื่องจากคันดินจะไม่สามารถทรงตัวอยู่ได้

- คันดินฐานกว้าง

- คันดินฐานแคบ

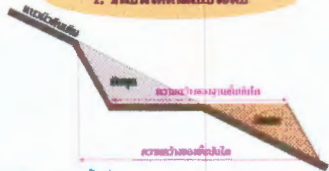
คันดินกั้นน้ำสามารถแบ่งตามลักษณะการใช้งานได้ 2 ประเภท คือ

- คันดินกั้นน้ำแบบระดับ คันดินแต่ละแนวจะมีระดับเสมอกันทั้งหมด เพื่อให้น้ำไหลไปสามารถขังอยู่หน้าคันดินได้ มักจะกำหนดให้ ไซ้คันดินประเภทนี้ในพื้นที่ซึ่งปริมาณน้ำฝนน้อย เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่
- คันดินกั้นน้ำแบบลดระดับ คันดินแต่ละแนวจะมีการลดระดับเพื่อระบายน้ำไหลไปออกจากพื้นที่ ซึ่งสามารถที่จะนำน้ำจำนวนนี้ทิ้งออกไปจากพื้นที่หรือไปเก็บไว้ในแหล่งน้ำเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

2.2 ชั้นบันไดดิน

ชั้นบันไดดิน มี 3 รูปแบบ

1. ชั้นบันไดดินแบบระดับ

- เหมาะกับพื้นที่ฝนตกปานกลาง
- ดินลึกไม่น้อยกว่า 0.5 เมตร และมีอัตราการขังน้ำเร็ว
- คันดินกว้างประมาณ 4 เมตร

2. ชั้นบันไดดินแบบเอียงเข้า

- เหมาะกับพื้นที่ฝนตกชุกมากกว่า 650 มิลลิเมตรต่อปี เพื่อให้น้ำรวมตัวที่หน้าคันดินในช่องชั้นบันไดและระบายออกไปสู่ทางระบาย
- ดินลึก 0.5-1.0 เมตร และมีอัตราการขังน้ำปานกลางถึงต่ำ
- คันดินกว้างประมาณ 2-4 เมตร

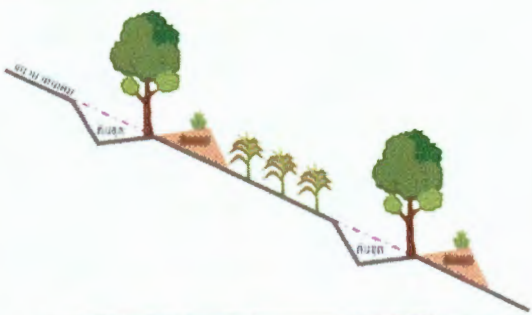
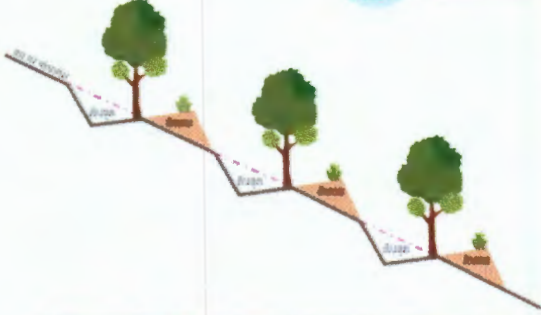
3. ชั้นบันไดดินแบบเอียงออก

- เหมาะกับพื้นที่ฝนตกชุกน้อยกว่า 650 มิลลิเมตรต่อปี เพื่อให้บางส่วนเกินค่อย ๆ ระบายออกจากพื้นที่
- ดินลึก 1.0-1.5 เมตร และมีอัตราการขังน้ำปานกลางถึงต่ำ
- คันดินกว้างประมาณ 2-4 เมตร

ลักษณะความต่อเนื่องของชั้นบันไดดิน

1. ชั้นบันไดดินแบบต่อเนื่อง

- เป็นการทำชั้นบันไดดินแบบต่อเนื่อง โดยไม่เว้นระยะห่างของพื้นที่ระหว่างชั้นบันได
- ความกว้างของชั้นบันไดดินทั่วไปจะกว้างประมาณ 1.8-2.0 เมตร แต่บางแห่งอาจกว้าง 3 เมตร
- บริเวณพื้นที่ที่ทำการ รุด-ฉม สามารถปลูกไม้ผลได้

2. ชั้นบันไดดินแบบไม่ต่อเนื่อง

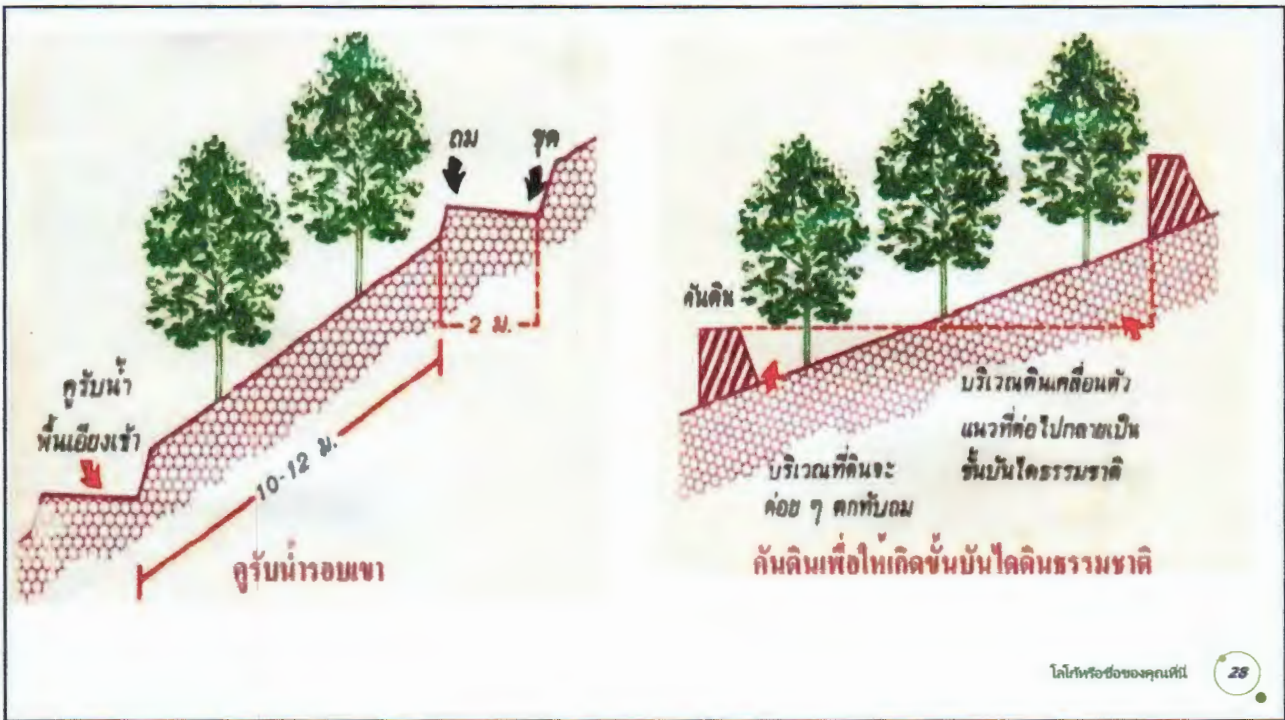
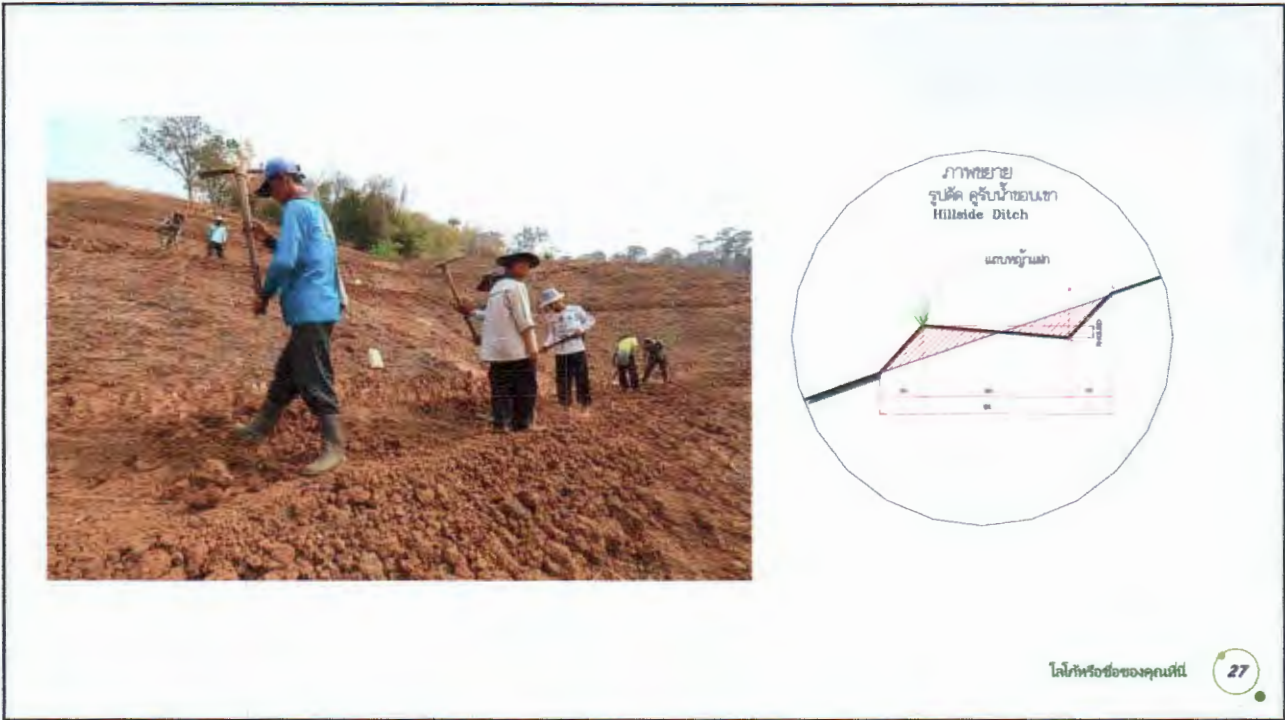
- เป็นการทำชั้นบันไดดิน 1 ชั้น เว้นระยะห่างของพื้นที่ระหว่างชั้นบันได 4 6 8 หรือ 10 เมตร ขึ้นอยู่กับความลาดชันของพื้นที่จากนั้น จึงทำชั้นบันไดขั้นต่อไป ทำลักษณะเช่นนี้สลับกันไป
- ความกว้างของชั้นบันไดดินทั่วไปจะกว้างประมาณ 1.8-2.0 เมตร แต่บางแห่งอาจกว้าง 3 เมตร
- บริเวณพื้นที่ที่ทำการ รุด-ฉม สามารถปลูกไม้ผลได้

2.3 คูรับน้ำขอบเขา(Hill side ditch)

เป็นมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อต้องการตัดความยาวของความลาดชันในสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ให้มีช่วงสั้นๆ เพื่อลดความรุนแรงของการชะล้างพังทลายของดินจากปริมาณน้ำไหลบ่าหน้าดินเป็นมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ และใช้พื้นที่ระหว่าง คูรับน้ำขอบเขาเป็นพื้นที่เพาะปลูกพืช

หลักการของคูรับน้ำขอบเขาเป็นเช่นเดียวกับคันดินแบบลดระดับ หากแต่มีรูปตัดที่ถูกออกแบบมาให้ทรงตัวคงรูปร่างอยู่ในพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่าคันดิน ถ้าหากทำการก่อสร้างในพื้นที่ที่มีความลาดชันน้อยคูรับน้ำขอบเขาจะไม่มีประสิทธิภาพทั้งในแง่ของการกักเก็บน้ำและการระบายน้ำ เนื่องจากมีรูปทรงที่แบนราบเกินไป โดยทั่วไปแล้วมักจะใช้คูรับน้ำขอบเขาเป็นมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่มีความลาดชันระหว่าง 12 - 35%หรือมากกว่า

การทำคูรับน้ำขอบเขา เป็นการทำคูรับน้ำตามแนวระดับ ขวางความลาดเทเว้นช่วงเป็นระยะๆ ประมาณ 10-12 เมตร และมีความกว้างคูน้ำแบบผนังด้านนอกเอียงเข้า 2 เมตร ใช้สำหรับปลูกพืชไร่นาในสภาพพื้นที่ที่มีความลาดเทไม่เกิน 35% หากใช้ปลูกกาแฟหรือไม้ผลใช้ได้ในพื้นที่ลาดเทสูงถึง 50%

โลกเพื่อชื่อของคุณพีอี

29

2.4 ชั้นบันไดไม้ผลแบบระดับ (Orchard hillside terrace)

เป็นมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ก่อสร้างเป็นขั้นที่ราบแคบๆชนิดลาดเทกลับเข้าด้านในไม่ต่อเนื่องกัน และยาวไปตามแนวระดับของพื้นที่ มีความกว้างของพื้นที่ราบ 1.75 เมตร แนวที่ขุดจะไม่มีการลดระดับเพื่อเก็บกักตะกอนดินทั้งหมดไม่ให้ถูกพัดพาออกจากพื้นที่และขอบนอกของชั้นบันไดทำเป็นคันกั้นน้ำ สูง 25 เซนติเมตร กว้าง 30 เซนติเมตร บดอัดให้แน่น และทุกระยะ 6 ถึง 8 เมตรทำ คันกั้นน้ำยาว ประมาณ 1 เมตร ยื่นเข้าไปในพื้นที่คูรับน้ำ เพื่อเฉลี่ยน้ำในคูรับน้ำให้มีปริมาณที่เท่ากัน เพื่อตัดความยาวของความลาดชัน และบริเวณที่ราบของคูรับน้ำ ขุดหลุมสำหรับปลูกไม้ผลมีระยะห่างของหลุม 6 ถึง 8 เมตร มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการก่อสร้างในสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง

โลกเพื่อชื่อของคุณพีอี

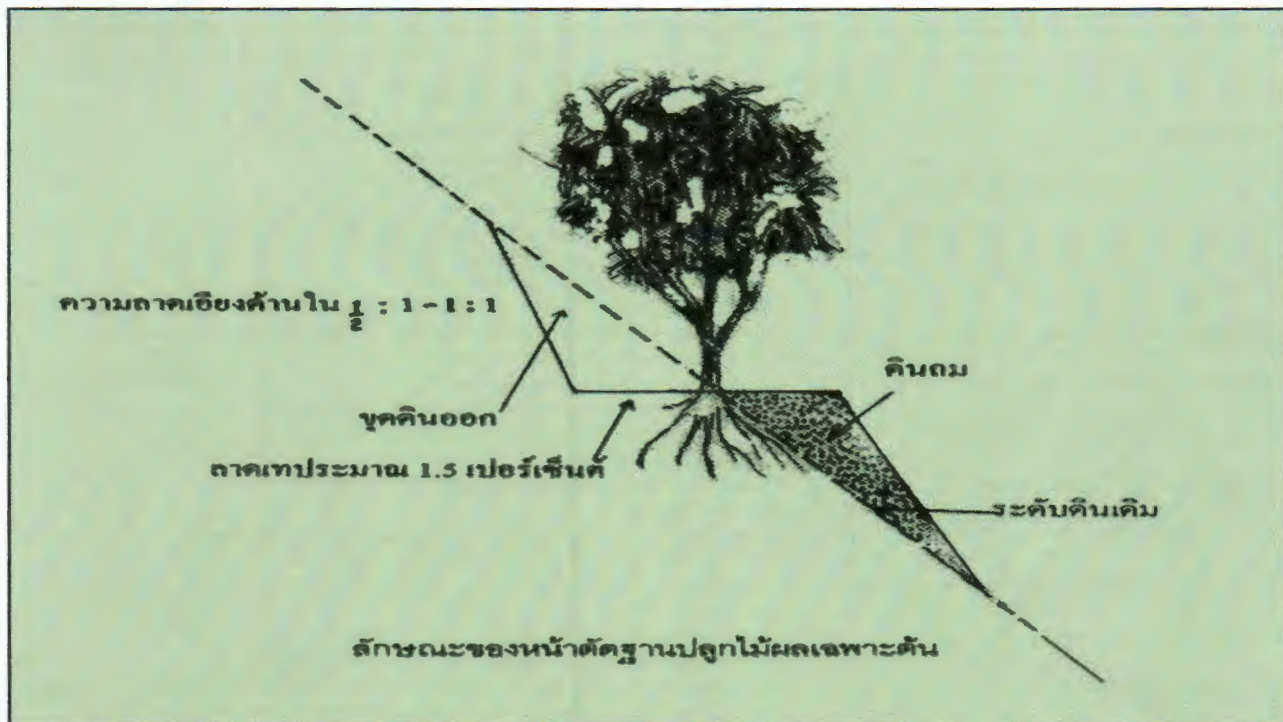
30

2.5 หลุมปลูกไม้ผลสลบ

ใช้วิธีการเช่นเดียวกับขั้นบันไดดินปลูกไม้ผล แต่ตัวขั้นบันไดดินไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากมีปัญหา แรงงานหรือมีหินโผล่ขวางกัน โดยขุดบันไดดินช่วงสั้นๆ เฉพาะที่จะขุด หลุมปลูกในแต่ละแถวสลบกันในลักษณะรูปสามเหลี่ยม เพื่อเก็บกักน้ำและชะลอความเร็วของน้ำไหลป่า บางส่วน ให้มีความยาวของขั้นบันไดดินประมาณ 2 เมตร และ กว้างประมาณ 1.8-2.0 เมตรแล้วจึงขุดหลุมปลูกไม้ผลบนขั้นบันไดดิน นอกจากนั้น ทุกๆ 3-4 แถวขั้นบันไดควรมีคูระบายน้ำตามแนวระดับ

2.6 ฝ่ายชะลอความเร็วของน้ำ

2.7 ปอดักตะกอน

